

ليکونکو: ميديا بن يمين (Medea Benjamin)، مارسي
وينوگراد (Marcy Winograd)، واي يو (Wei Yu).
منبع اودخپريدو نيټه: کمان دريم (2023-03-03).
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيد حسام «مل» .

بايدن په اوکراين کي دچين فشاراويا وړاندیز دسولي دتړون دپلي کولو لپاره رد کړ

On Biden turning down China's push for deal in Ukraine

**ولي امریکا د چين د سولي پلان ته جدي ځواب نه ورکوي، اوکراين نه پرېږدی چې له
بيجينگ سره د خبرو اترو مېز ته کښېني؟**

**Why won't the U.S. provide a serious response to the Chinese peace
plan, let alone engage with Beijing at a negotiating table?**

**دمتحده ايالاتو ولسمشر جو بايدن د فبرورۍ په 16 ، 2023 کي د ترټولو لوړ لوړوالي چينايي
بالون او دريو نورو شيا نو په اړه د متحده ايالاتو غبرگون په اړه خبرې کوي چې د متحده ايالاتو
اردو لخوا د متحده ايالاتو هوايي ډگر کي ويشتل شوي). عکس د ډريو انگيرر / گيتي عکسونو لخوا**

*****

د چین د سولې «12» ماده ایز وړاندیز چې د "اوکراین کرکیچ د سیاسي هواري په اړه د چین دريځ" تر سرلیک لاندې وړاندې شوی د ولسمشر **با یدن** د گوندو کولو په اړه یو څه غیر منطقي یا تخریش کونکی خبره ده **دغه دسولې (دولس ماده ایز وړاندیز دادي: [د اوکراین د کرکیچ د سیاسي حل په اړه د چین دريځ 09:00 24-02-2023]**

1- د ټولو هیوادونو حاکمیت ته درناوی. په نړیواله کچه پیژندل شوی نړیوال قانون، د ملګرو ملتونو د منشور د موخو او اصولو په ګډون باید په کلکه مراعات شي. د ټولو هیوادونو حاکمیت، خپلواکي او ځمکنۍ بشپړتیا باید په اغیزمنه توګه وساتل شي ټول هیوادونه، لوی یا واړه، ځواکمن یا ضعیف، بډایه یا غریب، د نړیوالې ټولنې مساوي غړي دي. ټولې خواوې باید په ګډه د نړیوالو اړیکو بنسټیز معیارونه وساتي او له نړیوال عدالت او انصاف څخه دفاع وکړي. د نړیوال قانون مساوي او یو شان تطبیق ته باید وده ورکړل شي، پداسې حال کې چې دوه ګونی معیارونه باید رد شي.

2. د سړې جګړې ذهنیت پرېښودل. د یو هیواد امنیت باید د نورو په تاوان نه وي. د یوې سیمې امنیت باید د پوځي بلاکونو په پیاوړي کولو یا پراخولو سره ترلاسه نشي. د ټولو هیوادونو مشروع امنیتي ګټې او اندیښنې باید جدي ونیول شي او په سمه توګه حل شي. د یوې پیچلې مسلې لپاره ساده حل شتون نلري. ټولې خواوې باید د ګډ، هر اړخیز، همکارۍ او دوامدار امنیت لید او د نړۍ د اوږد مهاله سولې او ثبات په نظر کې نیولو سره، د یو متوازن، اغیزمن او پایښت لرونکی اروپایي امنیت جوړښت په جوړولو کې مرسته وکړي. ټولې خواوې باید د نورو د امنیت په قیمت د خپل امنیت د تعقیب مخالفت وکړي، د بلاکونو د تکرر مخه ونیسي، او د یورواسیا په وچه کې د سولې او ثبات لپاره په ګډه کار وکړي.

3. د دښمنۍ ختمول. جګړه او جګړه د هیچا په ګټه نه ده. ټولې خواوې باید منطقي پاتې شي او له زغم څخه کار واخلي، د شعلو د سوځولو او د کرکیچ د زیاتولو څخه ډډه وکړي، او د بحران د لا خرابیدو یا حتی د کنټرول څخه د وتلو مخه ونیسي. ټولې باید د روسیې او اوکراین ملاتړ وکړي چې په ورته لار کې کار وکړي او ژر تر ژره مستقیم ډیالوګ بیا پیل کړي، ترڅو وضعیت په تدریجي ډول خراب نشي او بالاخره یو جامع اوربند ته ورسیري.

4. د سولې د خبرو بیا پیلول. خبرې اتري او خبرې اتري د اوکراین د کرکیچ یوازنی معقوله حل لاره ده. د کرکیچ د سوله ایز حل لپاره ټولې هڅې باید وهڅول شي او ملاتړ یې وشي. نړیواله ټولنه باید د سولې د خبرو د پرمخبیولو لپاره سمې تګلارې ته ژمن پاتې شي، د جګړې له ښکېلو غاړو سره مرسته وکړي چې ژر تر ژره سیاسي جوړجاړي ته لاره پرانیزي او د خبرو اترو د بیا پیل لپاره شرایط او پلاټفورمونه رامنځته کړي. چین به په دې برخه کې رڼه رول ولوبوي.

5. د بشر دوستانه بحران حل کول. ټول هغه اقدامات چې د بشري ناورین د کمولو لپاره ګټور دي باید وهڅول شي او ملاتړ یې وشي. بشر دوستانه عملیات باید د بې طرفۍ او بې پرېتوب اصول تعقیب کړي، او بشري مسلې باید سیاسي نه شي. د ملګرو وګړو خونديتوب باید په مؤثره توګه خوندي شي، او د جګړې له سیمو څخه د ملګرو وګړو د ایستلو لپاره باید بشري دهلیزونه جوړ شي. اړوندو سیمو ته د بشر دوستانه مرستو د زیاتولو، د بشري وضعیت د ښه کولو، او په لویه کچه د بشري ناورین د مخنیوي لپاره د چټک، خوندي او بې خنډه بشري لاسرسي د برابرولو لپاره هڅو ته اړتیا ده. ملګري ملتونه باید د جګړې سیمو ته د بشر دوستانه مرستو په رسولو کې د همغږۍ رول ولوبوي.

6. د ملګرو وګړو او د جګړې د بندیانو ساتنه. (POWs) د جګړې ښکېل اړخونه باید د نړیوال بشر دوستانه قانون په کلکه رعایت وکړي، په ملګرو وګړو یا ملګري تاسیساتو له برید څخه

ډډه وکړي، د بنځو، ماشومانو او د جگړې د نورو قربانيو ساتنه وکړي، او د POWs اساسي حقونو ته درناوی وکړي. چین د روسیې او اوکراین ترمنځ د وسلو د تبادلې ملاتړ کوي او پر ټولو خواوو یې غبرګون چې د دې موخې لپاره لا زیات مناسب شرایط رامنځته کړي.

7- د اټومي بریښنا د بټې خوندي ساتل. چین د اټومي بټې یا نورو سوله ییزو اټومي تاسیساتو په وړاندې د وسله والو بریدونو مخالفت کوي او پر ټولو خواوو غبرګون چې د اټومي امنیت د کنوانسیون په شمول د نړیوالو قوانینو مراعات کړي او په کلکه د انسان له خوا د اټومي حادثو څخه ډډه وکړي. چین د اټومي انرژۍ د نړیوالې ادارې (IAEA) څخه ملاتړ کوي چې د سوله ییزو اټومي تاسیساتو د ساتنې او امنیت د پرمختیا لپاره رغنده رول ولوبوي.

8 - د ستراتیژیکو خطرونو کمول. اټومي وسلې باید ونه کارول شي او اټومي جنګونه باید ونه کارول شي. د اټومي وسلو د ګواښ یا کارونې مخالفت باید وشي. د اټومي وسلو د پراختیا مخه باید ونیول شي او د اټومي بحران مخه ونیول شي. چین په هر ډول شرایطو کې د هر هیواد لخوا د کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو د څیړنې، پراختیا او کارولو سره مخالفت کوي.

9- د غنمو د صادراتو اسانتیا. ټولې خواوې باید د تورې بحیرې د غلې دانې نوبت چې د روسیې، ترکیې، اوکراین او ملګرو ملتونو لخوا لاسلیک شوی په بشپړه او مؤثره توګه په متوازن ډول پلي کړي او په دې برخه کې د مهم رول په لوبولو کې د ملګرو ملتونو ملاتړ وکړي. د چین لخوا وړاندیز شوی د نړیوال خوراکي امنیت په اړه د همکارۍ نوبت د نړیوال خوراکي بحران د حل لپاره یوه ممکنه حل لاره ده.

10- د یو اړخیز بندیزونو بندول. یو اړخیز بندیزونه او اعظمي فشار مسله نشي حل کولی. دوی یوازې نوې ستونزې رامنځته کوي. چین د ملګرو ملتونو د امنیت شورا لخوا د یو اړخیز بندیزونو سره مخالفت کوي. اړوند هیوادونه باید د نورو هیوادونو په وړاندې د یو اړخیز بندیزونو او "اورده لاسو واک" څخه ناوړه ګټه اخیستنه ودروي، ترڅو د اوکراین د کرکیچ په کمولو کې خپله ونډه ترسره کړي او د مخ پر ودې هیوادونو لپاره شرایط رامنځته کړي ترڅو خپل اقتصاد وده وکړي او د خپلو خلکو ژوند ښه کړي.

11- صنعتي او اکمالاتي ځنځیرونه ثابت ساتل. ټولې خواوې باید په جدي توګه د اوسني نړیوال اقتصادي سیستم ساتنه وکړي او د سیاسي موخو لپاره د نړۍ اقتصاد د یوې وسیلې یا وسلې په توګه وکاروي. ګډو هڅو ته اړتیا ده چې د بحران د خپریدو د کمولو او د انرژۍ، ماليې، خوراکي توکو سوداګرۍ او ترانسپورت په برخه کې د نړیوالې همکارۍ د ګډوډولو او د نړیوال اقتصاد بیا رغونه د زیانمنولو مخه ونیسي.

12- د جگړې وروسته بیا رغونې ته وده ورکول. نړیواله ټولنه باید د جگړې په سیمو کې له جگړې وروسته د بیا رغونې د ملاتړ لپاره اقدامات وکړي. چین چمتو دی چې په دې برخه کې مرسته وکړي او رغنده رول ولوبوي.

« **بايد ن دچين** وړاند یزیا طرح کوم چې **چین** وغوښتل چې داوړبند په لور تګ لپاره تاوتریخوالی را کمه کړ شی، ملی حاکمیت درناوی وشي ددوستانه بشری دمرستو دهلیزونه یا لاری خلاصه کړل شی، او دواړه هیوادونه یعنی (روسیه - اوکراین) ترمینځ دخبرو اترو لاره هواره کړ شی، رد کړ او هغه یی غیر منطقی وګڼل »

په دغه پلان کې راغلي: «د اوکراین د کرکیچ د حل یوازنی لار خبرې اترې او خبرې اترې دي» ټولې هڅې چې د کرکیچ د سوله ایز حل لپاره گټورې دي باید وهڅول شي او ملاتړ یې وشي».

بایدن دخپل لاس غټه گوتې بنسټه کړي

بایدن مطبوعاتو ته وویل: "ما په پلان کې داسې څه نه دي لیدلي چې دا په گوته کړي چې داسې یو څه شتون لري چې پرته له روسیې څخه د بل چا په گټه وي که چېرې د چین پلان تعقیب شي»

په یوه وحشیا نه شخړه کې چې زرگونه اوکرایني ملکي وگړي وژل شوي، په سلگونو زره سرتیري وژل شوي، اته ملیونه اوکراینيان له خپلو کورونو څخه بې ځایه شوي، د ځمکې، هوا او اوبو ککړتیا، د شنو خونو گازونو زیاتوالی او د نړۍ د خوراکي توکو رسولو گډوډۍ د چین غوښتنه کوي. د تاوتریخوالي کمول به خامخا په اوکراین کې یو چا ته گټه ورسوي.

د چین په پلان کې نور ټکي چې په حقیقت کې د مفصل وړاندیز پر ځای د اصولو مجموعه ده، د جگړې د بند یا نو د ساتنې، پر ملکي وگړو د بریدونو د بندولو، د اټومي بټۍ د ساتنې او د غلو دانو د صادراتو د اسانتیا غوښتنه کوي **بایدن وویل**: "دا نظر چې چین به د یوې داسې جگړې د پایلو په اړه خبرې وکړي چې د اوکراین لپاره په بشپړ ډول غیر عادلانه جگړه ده". د دې پر ځای چې چین د 1.5 ملیارد نفوس لرونکی هیواد، د نړۍ ترټولو لوی صادرونکی، د متحده ایالاتو د ټریلیون ډالرو پور مالک او یو صنعتي لوی - د اوکراین کرکیچ ته د پای ټکی کېږدي، د بایدن اداره غوره کوي چې خپله گوته وخورې او چین ته یې خبرداری ورکړ چې په شخړه کې روسیې ته وسلې ورنکړي.

ارواپوهان [سیکالوجستان] ښایي دې ته د گوتې وهلو پروجیکشن ووايي - یعنی هغه زور معمولی کڅوره یا دیگي یا کانټینر ونوموی چې دا دیگي پخپله دا امریکا ده، نه د چین چې د لبرټلر 45 ملیارد ډالرو مهماتو، بې پیلوټه الوتکو، ټانکونو او راکټونو سره په نیا بټي جگړه کې جگړې ته تېل(پراورټیل پاشوی) ورکوي چې خطر لري - هغه هم د یوې غلطې محاسبې سره - نړۍ په اټومي هولوکاسټ کې خړوبوي.

دا امریکا ده، نه چین، چې اوکراین دې ته وهڅوي چې له **نا تو** سره یو ځای شي، یو د بنمن پوځي اتحاد چې روسیه یې په جعلی اټومي بریدونو کې په نښه کوي او په دې توگه د اوکراین د ډیموکراسۍ په توگه د روسیې د دوستانه ټاکل شوي ولسمشر ویکتور یا نوکوویچ د 2014 کودتا ملاتړ کوي. د اوکراین په ختیځ کې د اوکرایین د ملتپالو او توکمیزو روسیانو ترمنځ کورنۍ جگړې پیل شوي، هغه سیمې چې روسیې په دې وروستیو کې له ځان سره الحاق کړي دي

د چین د سولې چوکاټ په اړه د **با یډن** څر چلند په سختۍ سره د حیرانتیا په توگه راځي. په هر صورت، حتی د اسرائیلو پخواني لومړي وزیر **نفتالي بینیت** په یوتیوب کې په پنځه ساعته مرکه کې په کلکه اعتراف وکړ چې دا لویدیځ و چې تیر مارچ کې یې د اوکراین او روسیې ترمنځ د سولې نږدې تړون بند کړ.

امریکا ولې د سولې تړون لغوه کړ؟ ولې **ولسمشر بایدن** د چین د سولې پلان ته جدي ځواب نه ورکوي، پرېزده چې چینایان د خبرو اترو په میز کې ښکیل کړي؟

ولسمشر بایدن او د هغه نوي محافظه کاره ملگري، د دوی په مینځ کې د بهرنیو چارو وزیرې **ویکتوریا نولینډ**، د سولې سره هیڅ علاقه نلري که چېرې دا پدې معنی وي چې متحده ایالات یو څو قطبي نړۍ ته د ټول ځواکمن ډالر څخه بې بنسټه واکمن ځواک مني.

هغه څه چې ممکن **بايدن** بې هوښه کړی وي - د دې احتمال سربيره چې چين به پدې خونړۍ کيسه کې اتل شي - د يو اړخيز بنديزونو لري کولو لپاره د چين غوښتنه ده. امريکا د روسيې، چين او ايران پر چارواکو او شرکتونو يو اړخيز بنديزونه لگوي. دا په ټولو هيوادونو بنديزونه هم لگوي، لکه کيويا، چيري چې ظالمانه 60 کلن بنديز، او د تروريزم سپانسر دولت ليست ته گمارل، د کيويا لپاره دا ستونزمنه کړې چې د کوويډ ناروغۍ په جريان کې د خپلو واکسينونو اداره کولو لپاره سرنجونه ترلاسه کړي. اوه، او رايي چې سوريه هير نکړو، چيري چې د زلزلې وروسته په لسگونو زره مړه او په سلگونو زره بې کوره شوي، هيوادوال د متحده ايالاتو د بنديزونو له امله د درملو او کمپلو ترلاسه کولو لپاره مبارزه کوي چې د بشردوستانه مرستندويه کارکونکي هڅوي. اما دا امريکا دی چې بنديزونه نه ليري کوی؟

په سوريه کې دننه فعاليت کوي .

د چين د ټينگار سره سره چې روسيې ته د وسلو ليرد په پام کې نه نيسي، رويترز راپور ورکوي چې د **بايدن** اداره د G-7 هيوادونو نبض اخلي ترڅو وگوري چې ايا دوی به د چين په وړاندې نوي بنديزونه تصويب کړي که چيري دا هيواد روسيې ته نظا مي ملاتړ چمتو کړي .

دا نظر چې چين کولی شي مثبت رول ولوبوي د **نا تو** عمومي منشي **ينس ستولتبرگ** هم رد کړ، هغه وويل، "چين ډير اعتبار نه لري ځکه چې دوی نه دي توانيدلي چې د اوکراين غيرقانوني يرغل وغندي".

د متحده ايالاتو د بهرنيو چارو وزير انتوني بلينکن څخه ديتو، چې د ABC بڼه سهار امريکا ته وويل: "چين هڅه کوي چې دواړه لاري ولري: دا له يوې خوا هڅه کوي چې په عامه توگه ځان د بې طرفه او د سولې غوښتونکي په توگه وړاندې کړي، په ورته وخت کې دا دی د جگړې په اړه د روسيې د نا سمو داستانونو خبرې کول".

غلط داستان يا مختلف ليد؟

د 2022 په اگست کې، په مسکو کې د چين سفير تور ولگاوه چې متحده ايالات د اوکراين د جگړې "اصلي هڅونکی" و، چې روسيه يې د روسيې پولو ته د **نا تو** د پراختيا سره هڅوله .

دا يو غير معمولي ليد نه دی او د اقتصاد پوه جيفري ساکس لخوا شريک شوی چې د فبروري په 25، 2023 کې په يوه ويډيو کې چې په برلين کې د زرگونو جنگ ضد لاريون کونکو ته لارښوونه شوې وه، وويل چې په اوکراين کې جگړه يو کال مخکې نه وه پيل شوې، بلکې نهه کاله مخکې. کله چې امريکا د کودتا ملاتړ وکړ چې يانوکوويچ يې له واکه ليري کړ وروسته له هغه چې هغه د اروپايي اتحاديې وړانديز ته د روسيې پور شرايط غوره کړل .

سمدلاسه وروسته له هغه چې چين خپل د سولې چوکاټ خپور کړ، کرملين په محتاط ډول ځواب ورکړ، د مرستې لپاره د چين هڅې يې ستايلې خو زياته يې کړه چې توضيحات بايد "د ټولو بيلابيلو اړخونو گټو په پام کې نيولو سره په زړورتيا سره تحليل شي". د اوکراين په اړه، ولسمشر

زیلینسکی تمه لري چې ژر تر ژره د چین له **ولسمشر شي جینپینگ** سره وگوري ترڅو د چین د سولې وړاندیز وڅیړي او چین روسیې ته د وسلو له ورکولو څخه منع کړي .

د سولې وړاندیز د گاونډیو هیوادونو لخوا ډیر مثبت ځواب ترلاسه کړ. په بیلاروس کې د پوتین متحد، مشر **الکساندر لوکا شینکو** وویل چې د هغه هیواد د بیجینگ د پلان "بشپړ ملاتړ" کوي . قزاقستان په یوه بیان کې د چین د سولې چوکاټ تصویب کړ چې دا یې "د ملاتړ وړ" بللی دی. د هنګري لومړي وزیر ویکتور اوربان - چې غواړي هیواد یې له جګړې څخه پاتې شي - هم د دې وړاندیز ملاتړ څرګند کړ .

د سوله ایز حل لپاره د چین غوښتنه د تیر کال د متحده ایالاتو د تودوخي سره په کلکه مخالفه ده، کله چې د دفاع وزیر لویډ آستین، د ریټیون بورډ پخوانی غړی، وویل چې متحده ایالات غواړي روسیه کمزوري کړي، احتمال لري د رژیم د بدلون لپاره - یوه ستراتیژي چې په افغانستان کې ډیره ناکامه شوه. چیرته چې د امریکا نږدې شل کلن اشغال دا هیواد مات او لوړه پریښوده .

د تېښتې د کمولو لپاره د چین ملاتړ د **متحده ایالاتو / نا تو** د پراختیا سره د هغه د اوږدمهاله مخالفت سره مطابقت لري، اوس په آرام سمندر کې د امریکا په سلګونو اډې د چین په شاوخوا کې پراخې شوي، په گوام کې د یوې نوې اډې په ګډون د 5,000 سمندري ځواکونو ځای نیسي. د چین له نظره، د امریکا ملېشه پالنه د تایوان له جلا شوي ولایت سره د چین د ولسي جمهوریت سوله ییز یو ځای کېدل له خطر سره مخامخ کوي. د چین لپاره، تایوان نامکمل کاروبار دی، چې 70 کاله وړاندې د کورنۍ جګړې څخه پاتې شوی .

په اوکراین کې د متحده ایالاتو د مداخلې په یادولو کې، تیر کال د هاک کانګریس د تایوان لپاره د وسلو او نظامي روزنې لپاره 10 ملیارد ډالر تصویب کړل، په داسې حال کې چې د جرګې مشر **نانسي پلوسی** تا یې ته الوتنه وکړه - د هغې د حوزو د اعتراضونو په اړه - په هغه اقدام کې تاوتریخوالی کم کړ چې امریکا یې راوستله. د اقلیم په اړه د چین همکاري ودریږي.

د اوکراین لپاره د سولې په پلان کې له چین سره د کار کولو لپاره د امریکا لېوالتیا ښايي نه یوازې په اوکراین کې د ورځنیو تلفاتو د مخنیوي او د اتومي جګړې په مخنیوي کې مرسته وکړي، بلکې له چین سره په نورو ټولو مسا یلو کې د همکارۍ لپاره لاره هواره کړي - له طبابت څخه اقلیم ته زده کړه - دا به ټوله نړۍ ته ګټه ورسوي .

ددې مقالې د لیکوالونو په اړین څو کرښي :

میډیا بنیامین (Medea Benjamin) میډیا بنیا مین د ګلوبل ایکسچینج او کوډپینګ شریک بنسټ ایښودونکی دی. میرمنې د سولې لپاره . هغه د نیکولاس J.S. سره شریکه

ليکواله ده. ډيوس، په اوکراين کې د جگړې په اړه: د 2022 په نومبر کې د OR کتابونو څخه شتون لري، د بي احساسه شخړې احساس کول. نور کتابونه شامل دي، "د ايران دننه: د ايران داسلامي جمهوريت اصلي تاريخ او سياست" (2018)؛ "د ظالمانو سلطنت: د متحده ايالاتو - سعودي اړيکې تر شا" (2016)؛ "د ډرون جنګ: د ريموت کنټرول لخوا وژنه" (2013)؛ "ډبرې مه گرینګو: د هونډورې ښځه له زړه څخه خبرې کوي" (1989) او (د جوي ايونز سره) "اوس راتلونکې جنګ ودری"

مارسي وينوګراد (Marcy Winograd) د امريکا د پرمختللو ډيموکراتانو مارسي وينوګراد د برني سنډرز لپاره د DNC 2020 استازي په توګه دنده ترسره کړې او د کاليفورنيا ډيموکراتيک ګوند د پروګريسو کا کس په ګډه يې تاسيس کړ. د کوډپينک کانګريس همغږي کونکې، مارسي د کيپيټل هيل مشري کوي چې ګوندونه يې د سولې او بهرنۍ پالیسۍ قانون لپاره د شريک سپانسرانو او رايو د راتولولو غوښتنه کوي.

وی یو (Wei Yu) وی یو په کوډپينک کې کار کوي ځکه چې چين زموږ د دښمن کمپاين همغږي کونکې نه دی. هغه د چين په تيانجين کې زيږيدلی او د ليسي له کلونو راهيسې په متحده ايالاتو کې ژوند کوي. د کوډپينک سره د يوځای کيدو دمخه، وی د نيو استعماريزم په اړه د زده کونکي څيړونکې و او د ډبرې غير انتفاعي سازمانونو سره يې کار کړی چې د ښځو، نژادي اقليتونو، او نورو پرمختللو لاملونو لپاره خدمت کوي.

په درناوی «05-03-2023»